

ذره بین

وقتی پایان تاریخ به پایان آمریکا ختم شد!

فرانسیس فوکویاما ، مبدع نظریه پایان تاریخ و یکی از مشهورترین استراتژیست‌های حوزه فکری و سیاسی ایالات متحده آمریکا محسوب می‌شود. نظریه فوکویاما با عنوان پایان تاریخ، در قالب کتابی بسا همین عنوان در سال ۱۹۹۴ منتشر شد. در فکر نومحافظه‌کاران و بسیاری از سیاستمداران آمریکایی و اروپایی، این نظریه مقوم لیبرال‌دموکراسی است. به عبارت بهتر، این نظریه به معنای کامل دیدن تمدن غربی و لیبرالیسم است و متعاقبا برای جلوگیری از افول لیبرالیسم و پایان تاریخ، مجاز است هرگونه اقدامی ازجمله مداخله‌گرایی در کشورهای دیگر، اشغالگری و کشتار را صورت دهد. نظریه پایان تاریخ در کنار نظریه ساموئل هانتینگتون با‌عنوان جنگ تمدن‌ها، به مبنای تئوریک مداخله‌گرایی خونین دولت جورج واکر بوش در افغانستان و عراق تبدیل شد اما فوکویاما اکنون به یکی از منتقدان اصلی نظریه‌ای تبدیل شده است که پایان تاریخ را موهون ملت‌سازی در کشورهای مخالف آمریکا می‌دانست. نظریه‌ای که خود آن را بنا نهاده و خود در روزهای آغازین جنگ‌افزوری دولت بوش از آن دفاع کرده بود.

اخیرا فوکویاماد در مقاله‌ای که در نشریه اکونومیست منتشر شد، بی‌پروا از درهم شکستن هژمونی ایالات متحده در نظام بین‌الملل و شکست مطلق این کشورور در افغانستان سخن می‌گوید: «این هفته تصاویر هولناک افغان‌های مأیوس که سعی داشتند پس از سقوط دولت مورد حمایت ایالات متحده از کابل خارج شوند، به موازات رویکردانی آمریکا از جهات، نقطه عطفی بزرگ در تاریخ جهان ایجاد کرد. اوج کبر و غرور آمریکایی، حمله به عراق در سال ۲۰۰۳ بود؛ زمانی‌که امیدوار بود بتواند نه تنها افغانستان (با حمله دو سال قبل) و عراق، بلکه کل خاورمیانه را بازآفرینی کند.»

فوکویاما تأکید دارد که آمریکا، تأثیر قدرت نظامی برای ایجاد تغییرات اساسی سیاسی را بیش از حد ارزیابی کرده بود. آمریکا این دهه را با سربازانی درگیر دو جنگ و یک بحران مالی بین‌المللی که نابرابری‌های عظیمی در دنیا ایجاد کرد، به پایان رساند. به این ترتیب پایان آمریکا به مراتب زودتر از آن چه تصور می‌شد فرا رسیده است.

مصدردموکراسی، درونی است

فوکویاما مدت‌هاست متوجه بی‌پایه بودن نظریه خطرناک پایان تاریخ شده است. او در فوریه سال ۲۰۱۱ میلادی و در گفت‌وگو با شبکه بی‌بی‌سی، تأکید می‌کند که مصدر دموکراسی درون کشورهاست نه خارج از آنها. «من باور ندارم که هیچ قدرت خارجی بتواند در کشوری دموکراسی برقرار کند. این باور، در ذات خود متناقض است. دموکراسی یعنی انتخاب مردم، یعنی پاسخگو بودن حکومت به مردم و اگر مردمی، خواهان یک شکل حکومت نباشند هیچ دولت خارجی نمی‌تواند چنان نظامی به‌وجود آورد. به نظر من مردمی که تجربه بهبران فاسد، مستبد، ناکارآمد یا خطرناک را داشته باشند، ارزش دموکراسی را درک می‌کنند. مردم خواستار در دست داشتن مهار حکومتند. ولی این تحولی است که باید از درون صورت بگیرد یعنی مردم باید برای برقراری چنین نظامی بسیج شوند نه آن‌که از بیرون تحمیل بشود.

با این حال فوکویاما یک گزاره قطعی را در اظهارات و مواضع اخیر خود پنهان می‌کند؛ «این‌که فراتر از درونی بودن مصدر دموکراسی در کشورها، دموکراسی پارادوکسیکال و خونین آمریکایی اساساً جایی در قاموس، فرهنگ و ذهنیت شهروندان دیگر کشورهای دنیا از جمله ساکنان افغانستان و عراق ندارد. آنچه در افغانستان رخ داد، یکی ناشی از هزینه‌های دهشتناک مداخله‌گرایی واشنگتن و دیگری معلول غیرقابل قبول بودن ماهیت دموکراسی آمریکایی برای شهروندان افغان بود. بی‌دلیل نبود که شهروندان افغان، بسیاری از مناطق را بدون شلیک شدن حتی یک گلوله، به طالبان تقدیم کردند. آنها دموکراسی آمریکایی را لایق حفظ و صیانت ندانستند.»

رئیس‌جمهور روسیه

پوتین: حضور آمریکا در افغانستان فقط مصیبت در پی داشت

رئیس‌جمهور روسیه گفت، آمریکا ۲۰ سال تلاش کرد هنجارهای خود را به افغانستان تحمیل کند و این کار نتیجه‌ای جز مصیبت و مرگ به‌دنبال نداشت. ولادیمیر پوتین در سخنرانی در جمع دانشجویان با تأکید بر این‌که نمی‌توان چیزی را از خارج تحمیل کرد، افزود: باید منتظر بود تا شرایط فراهم شود و اگر کسی می‌خواهد وضعیت افغانستان سریع‌تر بهبود یابد باید به مردم این کشور کمک کند.

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

پوتین: حضور آمریکا در افغانستان فقط مصیبت در پی داشت

رئیس‌جمهور روسیه گفت، آمریکا ۲۰ سال تلاش کرد هنجارهای خود را به افغانستان تحمیل کند و این کار نتیجه‌ای جز مصیبت و مرگ به‌دنبال نداشت. ولادیمیر پوتین در سخنرانی در جمع دانشجویان با تأکید بر این‌که نمی‌توان چیزی را از خارج تحمیل کرد، افزود: باید منتظر بود تا شرایط فراهم شود و اگر کسی می‌خواهد وضعیت افغانستان سریع‌تر بهبود یابد باید به مردم این کشور کمک کند.

رئیس‌جمهور روسیه

پوتین: حضور آمریکا در افغانستان فقط مصیبت در پی داشت

رئیس‌جمهور روسیه گفت، آمریکا ۲۰ سال تلاش کرد هنجارهای خود را به افغانستان تحمیل کند و این کار نتیجه‌ای جز مصیبت و مرگ به‌دنبال نداشت. ولادیمیر پوتین در سخنرانی در جمع دانشجویان با تأکید بر این‌که نمی‌توان چیزی را از خارج تحمیل کرد، افزود: باید منتظر بود تا شرایط فراهم شود و اگر کسی می‌خواهد وضعیت افغانستان سریع‌تر بهبود یابد باید به مردم این کشور کمک کند.

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

طالبان: مذاکرات پنجشیر به نتیجه نرسید

امیرخان متقی، رئیس کمیسیون دعوت و ارشاد طالبان در پیامی گفت با وجود تلاش‌های زیاد، جبهه پنجشیر تمایلی به حل مساله از طریق گفت‌وگو و توقف جنگ ندارد. به گفته وی، آرامش و شادی در کل افغانستان وجود دارد اما پنجشیر از این آرامش و خوشبختی محروم شده‌است. متقی تأکید کرد اگر مساله پنجشیر از طریق گفت‌وگو حل شود، عزت و دارایی همه در امان خواهد بود.

رئیس‌جمهور روسیه

پوتین: حضور آمریکا در افغانستان فقط مصیبت در پی داشت

رئیس‌جمهور روسیه گفت، آمریکا ۲۰ سال تلاش کرد هنجارهای خود را به افغانستان تحمیل کند و این کار نتیجه‌ای جز مصیبت و مرگ به‌دنبال نداشت. ولادیمیر پوتین در سخنرانی در جمع دانشجویان با تأکید بر این‌که نمی‌توان چیزی را از خارج تحمیل کرد، افزود: باید منتظر بود تا شرایط فراهم شود و اگر کسی می‌خواهد وضعیت افغانستان سریع‌تر بهبود یابد باید به مردم این کشور کمک کند.

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

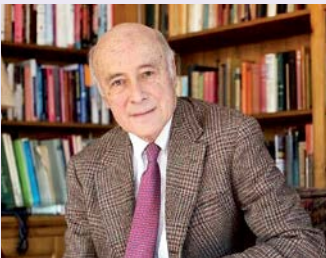
رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

رئیس‌جمهور روسیه

پایان نظم جهانی لیبرال

جوزف نای به‌عنوان واضع نظریه جنگ نرم در جهان شناخته می‌شود. او معتقد بود جنگ نرم، مجرایی متناقض با جنگ سخت است اما در زمان آغاز جنگ افغانستان، بسیاری از سیاستمداران آمریکایی، جنگ نرم را مکمل و بلکه پشتوانه قدرت سخت آمریکا و مجرایی برای اقناع

افکار عمومی توسط ساکنان جمهوریخواه یا دموکرات کاخ سفید تلقی می‌کردند. جوزف نای اخیرا به بهانه تشریح جهان پساکرونا، گریزی به شکست آمریکا در افغانستان و عراق زده و می‌گوید:

«این قرن در دو دهه‌ای که گذشته، شاهد سه بحران بوده است: حملات تروریستی ۱۱ سپتامبر تعداد زیادی نکشت اما به‌دلیل شوک و وحشتی که ایجاد کرد تأثیرات عمیقی داشت. سیاست خارجی آمریکا بعد از این اتفاق مسیری را طی کرد که باعث جنگ‌های طولانی در افغانستان و عراق شد. شوک دوم، بحران مالی سال ۲۰۰۸ بود که با رکودی بزرگ روبه‌رو شد؛ این اتفاق خود به خود موجب رشد عوام‌گرایی در دموکراسی‌های غربی شد و جنبش‌های خودکامه را در بسیاری از کشورها تقویت کرد. سومین بحران نیز شیوع ویروس کرونا بود که مناسبات جهانی را دستخوش تغییرات اساسی کرد.» جوزف نای نمی‌تواند نگرانی خود را از پایان نظم جهانی لیبرال کتمان کند. او در سال گذشته (۲۰۲۰) و در یادداشتی در پایگاه پراگمتی سندیکت نسبت به فقدان یک الگوی محکم و جدید برای مواجهه با شرایط موجود هشدار داد:

«بسیاری از تحلیل‌گران می‌گویند نظم جهانی لیبرال با ظهور چین و انتخابات دونالد ترامپ به ریاست جمهوری آمریکا به پایان رسید. اما اگر جو بایدن در انتخابات نوامبر ترامپ را شکست دهد، آیا او باید برای احیای این نظم تلاش می‌کند؟ احتمالا خیر، بلکه باید آن را [با نظمی دیگر] جایگزین کند.»

امروز بایدن به جای ترامپ در کاخ سفید حضور دارد اما چنانچه جوزف نای هم پیش‌بینی کرده است، بحران‌های پیش‌روی آمریکا به‌مراتب بیشتر از گذشته است ولی نباید فراموش کرد که شکست اخیر ناتو در افغانستان، مصداق عینی شکست توأمان غرب در دو حوزه جنگ سخت و جنگ نرم است. اکنون پس از گذشت ۲۰ سال از حمله آمریکا به افغانستان، شک